

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4 ф., на по године 2 ф., на четврт године 1 ф.

За АУСТРО-УГАРСКУ БОСНУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на годину 6 ф., на по године 3 ф., на четврт године 1 ф. 50 новч.

За све остале земље годишње 20 фран. у злату, на по године 10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштом или лично упућујући на администрацију „Глас Црног.“ на Цетиње, или отпраћивши новца на коју дрго пошту, а коме је паричнице може се претплатити код г. *Петра Рамадановића*, књаж. црн. агента у Котор а Дошени се шаљу уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку рјеч или за број од пет цеола по 3 новчића за црвн пут, а за сваки дана пут по 2 новчића.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Примичући се концу године, када треба да затворимо рачуне, позивам оввијем своје дужнике, да тим прије исплате што нам који дугује од „Гласа Црногорца.“

Ко и даље жели наш лист примати, нека понови на вријеме претплату, иначе неће добити листа.

На наш лист може се претплатити: непосредно код *Управе К. Ц. Држ. Штампарије Цетиње (Cettigne — Montenegro)*, код *К. Ц. Оштрава-ништава Новина на Цетињу*, код *г. Коста Кр. Станика, нашег војвођиног књижара у Подгорици*, код *г. Петра Рамадановића К. Ц. агента у Котору (Cattaro — Dalmatien)* и код свијех пошта у држави.

„Глас Црногорца“ стоји:

За Црну Гору на годину 4 ф., на по године 2 ф., на четврт године 1 ф.

За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 6 ф., на по године 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новч.

За све остале земље годишње 20 фран. у злату, на по године 10 фран., на четврт године 5 фран.

Из Управе К. Ц. Државне Штампарије.

Цетиње, 1 дек. 1897.

Број 840/Дв.

Администрација
ЗВАНИЧНИЈЕХ ЛИСТОВА.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ

— У очи Никољдана, имен дана Његовог Височанства Господара, престоница се рано поклитила заставама, а у првоме мраку почело је освјетљење. Војници су били освјетлили нијело брдо изнад војничког слана. Војена музика свирала је пред Двором и пред руском легацијом, поводом имен дана Н. В. Цара Николе, а војници су чинили одушевљене овације. Како је било прекрасно вријеме, народ је до касно врио по улицама, и весело пјевање разлијегало се с више страна. У Зетском Дому друштво Цетинске Читавнице приредило је свечано забавно вече. Послејје једне шаљиве игре, коју су врло вјешто извршили г. проф. Каузеровић и г. Коптић, слиједила је играчка, врло ашимирава до послејје поноћи. — На Никољдан била је у катедралној цркви архијерејска литургија са благодарјењем, у присуству Њиховијех Височанства Господара, Књагинје Милене и Књаза Насљедника, Њиховијех Свјетлости Књаза Мирка и Књагинице Ксеније, дипломатског тијела, државнијех великодостојника, чиновништва, у потпуној паради, и осталог народа. Послејје богослужења са табље су тонови пудали, војена музика је пред Двором свирала, гдје је био размарширао пови баталон стајаће војске, док су Њихова Височанства примала честитања по обичном церемонијалу. — У 11¹/₂ било је благодарјење у дворској капели поводом имен дана Његовог Величанства Цара Николе у присуству Височанствене Књажевске Породице, државнијех великодостој-

ника и већине чланова дипломатског тијела, у потпуној паради. Послејје благодарјења Њег. Височанство Господар, Његово Височанство Књаз Насљедник и Његова Свјетлост Књаз Мирко са државнијем великодостојницима одили су у царско-руску легацију на честитање, које је примио г. министар Губастов. Такођер су одили на честитање чланови дипломатског тијела, и одличнија грађани. За вријеме честитања пред легацијом је свирала војена музика, а народ је чинио одушевљене овације. — У вечер је био у Двору велики дипломатски објед, на ком је г. Маркиз Кастилјанко ваино Његовом Височанству Господару, а Његово Височанство Господар подигао је чашу у здравље Његовог Величанства Цара Николе, уз бурно клицање свијех присутнијех, и свирање црногорске и руске химне.

— Н. В. Господар и Н. В. Књаз Насљедник одили су ове недеље на Крушевац.

— У петак је стигао на Цетиње италијански генерал Кањи; сјутридан је примљен био од Н. В. Господара у приватној аудијенци, и на Никољдан присуствовао је на великом обједу у Двору.

— Г. Кућински са госпођом отишао је у Опињ, гдје ће провести божићне пријатнице.

— На мјесто г. Вурцела секретара царско-руске легације на Цетињу, дошао је г. Лермонтов.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

ЦЕТИЊЕ. 12 децембра.

Тек је јевронски концерт усно, да Турека закључи мир са Грчком, и тијем да обезбједи мир на Балкану и у Јеврони, на далеком истоку, у Китају, отпочиња дјеловање јевропских велесила.

У Китају су погинула два католичка мисионера из Њемачке, и Њемачка је тражила у Пекину за то злочинство задовољштину, коју је и добила у потпуној мјери. Али Њемачка није се зауставила на добивеној задовољштини, него је својим бродовљем заузела залив Кјаошански и својом војском заузела на силу Цзјао-Чжоу. То се збило 21 новембра. Китајски гарнизон, послејје млтавог отпора, устопио је. Иза тога одлучено је у Берлину, да се пошаље појачање тој њемачкој оккупационој војсци у Китај, и Цар Вилхелм већ је писатно из Китај тај пови поход, ком је на цело ставио свога брата Књаза Хајриха. Осим два ратна брода, два велика пароброда Сјеверо-њемачкога Лојда кренула су пут Тихога Океана пуна војске. Цар је томе походу држао значајан говор, препоручивши му част Њемачке, а брату је на опроштајној трпези подигао чашу ријечима узвишеног, лиреког тона, у којима се види програм експанзије. Мисија повјерена Књазу Хајриху логична је посљедица, природни развој оснивања њемачке царевине, у колико има гитити и потпомагати оне експанзије, трговинске и религиозне интересе, који су били потакнути оружјем и политиком хероја велике њемачке епопеје. Подузеће је, рекао је Цар, дифензивно, а не офензивно, али обраћа мора бити енергична, и млади Књаз мора, ако би ко хтио да повриједи права

Њемачке, сатријети га гвозденом руком и закрити доворником своје момачко чело, слиједили примјере Хошенц-тернске куће.

Из оввијех Царевијех ријечи видима озбиљност овога подузећа, али се он не зна, ко би могао бити тај, кога би млади Хошенцелери имао гвозденом руком сатријети на далеком истоку!

Петроградски листови „Новости“ и „Петроград. Вједомости“ доста су узнемирени оввијем ненадним догађајем; а „Н. Времја“ мирно разлаже: „Китајско-јапански рат објелоданио је потпуно ратну неприправност Китаја и слабост његове обране с мора, и државе су стале тражити на огромном развоју китајске обале нове тачке да захвате за своју трговину и индустрију. Китај је у овом вијеку три пута ратовао са Јевропејцима, и сваки пут морао је да чини уступке не само побједителјима него и посредницима. Русија није појевала са Китајем од доба Алксије Михајловића, или је два пута посредовала од стране Китаја. Први пут г. 1860. за учешће при закључку мира са Инглезима и Французима Русија је добила до тада спорни крај Усурски. Скорашње посредовање Русије зауставило је рат, који је разуром Китају пријетно. То је расположило китајску владу, а дителом и народ, у корист Русије. И Русији је било уступљено право да проведе жељезницу кроз Манџурију, преко Хајлара, Водуна, и Нинготва, са огранком у јужном правцу. Али осим Русије, која је то добила од Китаја не путем осорног захтјевања, него преговорима са гледитија узлајне користи, и друге државе траже освајања у Китају. Тако је Француска израдила себи неке неправке граница у Тонкину и особита права трговинска по јужнијем провинцијама. И Њемачка је рачувала на нешто да не добити за награду пријатељскије услуга, што је учинила Китају за вријеме последњег рата. Њемачки листови тврде, да је Њемачкој била обећана лука на мору. Што се тиче Инглеске, и ако није Китају чинила ништа до штете, ослабајући се на уговор од г. 1860, који јој обезбјеђује права најповлашћеније државе, захтјева развијање својијех властитаца. Не мари ништа, што је у посљедњем рату била отворено на страну Јапона — она ипак хоће да буде најповлашћенија. Француска и Њемачка, руковођене својијема побудама, пошто су Јапонци заузели Порт-Артур и Вејх-веј, придружиле су се Русији. С тога Њемци сматрају себе преварене и траже награду. На први поглед изгледа чудновато, како су се китајски нереди збили баш у оној провинцији, гдје су Њемци одавно себи забиљежили луку, али узимљиви у обзир огромни развој њемачке трговине на китајскијем волама, није се томе чудити. Очевидно, да су ту нереди само изговором. Заузети залив одста је лакоим залагај. Овај је залив на источној обали полуострва Шандуна, који захвата с југа Печелијски залив. Сада се сматра главном луком у овој провинцији Чилу, куд је окренула у посљедње доба трговина од некада знамените луке Цзјао-Чжоу, која је била прије главном луком цијелог сјеверног Китаја. Ријеку Цзјао-Лејко, која се ту слијева, образују двије ријеке, спојене каналом, од којих једна тече на сјевер, а Цзјао у ови залив, откуда свеза тијем путем

Жутога мора са океаном. Усљед папоса пијеска, ријека и залив изгубили свој пређашњи значај, али већ г. 1890 био је пројект учињен, да се све то исправи, како би се китајској флоти дала слобода дјеловања при обрани сјеверне обале, њенито налик килекоме каналу. Тако ће Њемци добити извршену морску позицију на Шандунском полуострву, која потпуно одговара идејама и надама Цара Вилхелма. Није узалуд за вријеме његова царевања ограђено и почето градити се 79 новијех бродова, а на то одредјени кредити подигли су се на 255 милиона марака! На таквом стратигичком положају, и још грађењем жељезнице, Шандун ће само по имену остати китајскијем. Али је и саобраштајни значај овога полуострва веома важан: док су обале од Јаодуна до унића Јапне-Цзијања плитке, блатне и пјесковите, Шандунски је полуострв брдовит и његове луке угодне, а сама брада богата рудами и минералима. Отуда се може разумјети зашто је Инглезима непријатна окупација Цзјао-Чжау. Она је учинила силан утисак и на остале државе; тако, Француска хитно појачава своју ескадру у китајскијем водама. У исто доба њеки инглески листови пуштају у циркулацију стари пројект потцупе дубоке Китаја, обзиром на то, што су три најбоља порта (Хонконг, Фу Чжоу и Цзјао-Чжау) у китајским Јевропејци, а Порт Артур, као што говорим, већ је обћан Русији. За сада, као што доноси исти листови, наговарају Њемачку да остави заузету луку и у замјену јој предаде за угљен становну Самсах у Фу-Цзјау, према острву Формози гдје је топлије, и ако је грђе. Али Самсах није већ то што је Цзјао-Чжоу, а осим тога није далко од Фу-Чжоу, гдје се већ утврдио француски утпав. Ми такођер нахвалимо, да Њемачка за своје пријатељско судјеловање захтјева одвећ велику награду; могуће је, да ће и она сама то видјети.

Штање је, је ли Њемачка самовластно извршила ту окупацију, или у споразуму с Русијом? Инглески листови веле да се Русија противи њемачкој окупацији на Шандунском полуострву, и да је упућује на другу страну; њеки петроградски листови остали су преперажени оввијем нападијем догађајем; „Н. Времја“ истиче важност заузете тачке и ставља у излед могућност, да и сама Њемачка увиди, да би то била одвећ велика награда за услугу учињену Китају у посљедњем рату, али се не изражава, да ли се то збило у споразуму са Русијом или није. Али били Њемачка без тог споразума таквај корак учинила? „Персеверанца“ мисли, да је Њемачка у споразуму са Русијом и наравно са Француском, а да се Инглеска томе мора подложити; Јапон, који се морао отогле повићи, ма да су уз њега била права побједитеља, неће се усудити да се пушта у борбу са једном јевропском велесилном; а Седиљене Државе, ма колико тежице да рашире Монројеву науку, доста су умјерене а да је не пријезују на обје обале Тихог Океана. Тако нема шансености с ниједне стране да ће се когод противити тој окупацији, коју ће и Китај најповлашће одобрити, остварити у добријем односима са моћном царвином.

Овако мисли овај озбиљни лист.

ПАТРИОТСКА РИЈЕЧ.

Сиједи српски родољуб, барон Јован Живковић, управно је у „Србо-брану“ новосадским листовима „Бранику“ и „Застави“, који су почели опет наред раздвајају на двије странке, следећу патриотску ријеч:

Величанствени збор Срба под круном св. Стевана, обдужан у Карловци у очиглед сада већ законом посталих црквено-политичких реформа, показао је дивним држањем својим једнодушну вољу цијелога оностранога Српства за очувањем и обрану својих народно црвених светиња, а то је: вјере и народности своје.

На томе збору не бјеше ни „радикала“ ни „либерала“ нити друге које српске „странке“ као такве, већ само Срба у заступању оностранога Српства, из свију крајева наше домовине, које је све само једна мисао руководила, наиме: држећи своје народне светиње намјереним реформама за угрожене, подигнути против те намјере јавно и отворено свој глас, како то по својем чувству и по својој чистој српско-православној свијести и учинише: сви сложили и једнодушно!

Сви, који тада на томе величанственом збору бјеше, проузеше на себе пред цијелим народом ту моралну дужност, и примише је као завјет: каја и гдје год требало буде, штитити и бранити те своје народне светиње, увијек солидарно, у ничим непомућеној слози свих на то позваних синова српског народа.

Ова слога и једнодушност у преназначеном правцу манифестовала се је сјајно и приликом избора народних посланика за садашњи народно-црквени сабор у оном — на наш народ изданом проглашењу уједињених српских народних странака, које се је народ чиним самога избора исто тако сложио и сјајно одазвао. И ту се је дакле по други пут показала са оного „збора“ прениошана мисао јединства и слоге у обрани својој народно-црквено-аутономије, а без икаквога обзира на поједине српске народне странке и ових жељителних посебно интереса.

Томе досљедно и као на трећем мјесту долази напокон „саборски клуб сједињених народних странака“, задахнут истом јединственом мисли, са својим једнодушним закључцима, који сви смјерају на очување и обрану српскоме народу под круном св. Стевана ујемчене народно-црквене аутономије, те на сложено и једнодушно у томе поступање у клубу сједињених народних странака; а то ће рећи: без каквога сепаратнога обилежја било „радикално“ или „либерално“ или друге које српске странке.

Исто то јединствено обилежје и слога манифестовала се је у цијелома раду миногласног засједњава нашег народно црквеног сабора од почетка на све до његова изненаднога краја или прекинућа.

У очиглед ове тропратне народне манифестације за слогу и уједињење цијеле народне снаге, без цијепања на странке и будикакове посебне страначко обзире, док

се год задатак закључка саборскога клуба сједињених народних странака не испуни и не изведе, — како нам сада изгледа она у новије доба породивша се и то још тако жестока стравачка препирка „Заставе“ и „Браника“, која је већ пријелила границе мирнога и чисто стварнога расправљања начелних у аутономију засједњајућих питања тако: да већ један лист другоме добацује да је између „радикала“ и „либерала“ свака слога насилно прекинута!

Ту се обострано биједи „извртањем“ „подвалама“ „натражњаштвом“ „лажи“, фаризејством и т. д. са личним такође надајама; дакле међу „органима“ „сједињених народних странака“ мјесто зближења наступила је формална свиђа, последичко које др. М. у „Бранику“ ово вели и оглашује: „Радикална странка је насилно раскинула народну слогу, обманула народ обећањима, која није испунила, извјерила свој програм и компромитовала сама себе и народно црквену аутономију!“

Сва ова немала распра међу до мало прије начелно једнодушном браћом догодила се у незнатној ствари у очи и ради избора за епархијско скупштинско и ради „начелнога“ питања и становишта: да ли смо наиме за потпуну „обнову“ епархијских власти или само за „надолу“ једносних њезиних одбора. То је повод цијелој овој жестокој препирци. Не упуштајмо се у то: ко има овдје право, ко ли криво; али, ма колико та аутономна питања била начелне природе, не би се смијела у јавном претресивању сматрати и просеђивати са чисто свога страначкога гледишта, обзира и интереса.

Обзиром на наше данашње прилике, да се „уједињене српске народне странке“ налазе тек у почетку свога тежиња и са толиком одговорношћу пред народом и његовом будућношћу скончаног задатка, који сва њихову несвољомљену снагу захтева, врло се мора жалити и управ оудити, да се наше поменуће двије странке или т. њихови „органи“ у својој држању и поступању у таквим макар и локалним аутономним приликама више држе свога „страначкога“ интереса него ли онога вишегачелна опште народне ствари, а то ће рећи: начела уједињења народних странака, по коме начелу, имајући у виду своје само општу народну ствар: уздржање и проврат наше аутономије и њезиних установа пред очима; треба да им је један опробани народњак и познавалац аутономије као на пр. „либерал“ др. Илија Вучетић исто тако мио и драг као и њему подобан првак „радикала“ т. ј. да баш у интересу одржавања и процвата наших аутономних установа бирамо међу најбољима најбоље; а не, да на пр. један Вучетић — рецимо — мора настати само зато, што он у једном аутономном питању друго које мишљење или начело заступа. А што велим о госп. дру Вучетићу, који је само на штету добре ствари поднео, то исто стоји и за остале изборе, код којих је требало да се гледа не само да је „народњак“ него и да има довољно спремо за оно, на што је својим избором позван; једном ријечи, код тих избора обзиром на начело саборског клуба о „сједињењу народних странака“ није требало узмећу

„радикала“ и „либерала“ правити никакве друге да само оне горње разлике: „међу најбољима бирати најбоље“. То би био прави интерес аутономије, коју снасити жељимо и намјеравамо.

Али и ако то није учињено, овој стравачкој препирци, која је — већ и личном поставши — пријелила границе умјерене и стварне критике, ваља у нашем општем народном интересу свакако учинити крај и обратити своју дужну пажњу и обзир на оне закључке саборскога клуба „сједињених народних странака“ које не доуштају ни једној од сједињених народних странака а још мање њиховим само „органима“, овдје дакле ни „Бранику“ ни „Застави“ писати и говорити о „раскинућу народне слоге“, која слога и данас постоји и постојати мора све докле, док о томе било о потпуном зближењу и уједињењу или раскинућу у своје вријеме или саборски клуб или све три народне странке на мјеродаван начин не одлуче.

Ја нијесам изразити члан ни једне странке, следећ у интересу наше опште народне ствари само своје слободно увијерење, на ме је народ ипак удостојио чести председника на нашем карловачком збору као и чести потпредседника на нашем народно-црквеном сабору.

Са том чести скончана ми је и нека бар марална одговорност пред народом, а кад је тако, онда ваља да ово право: да бар могу опоменути ону браћу, која се противно народној манифестацији на оном величанственом збору, противно заједничком програму и проглашењу у очи избора за сабор, и напокон противно углављеним начелима и закључцима саборскога клуба „сједињених народних странака“ у аутономним питањима а на штету саме аутономије препиру, свађају па и само раскидају народне слоге истичу и оглашују, — по томе положају кога мени — старцу — наметнусте, да вам одавде сасвим искрено и отворено довикнем: станте браћо! доста је већ тога било; повратите се и покорите ономе једино спасоносном начелу које се огледа у сједињењу народних странака, па да се уједини сва народна снага, док се изведе оно, зашто и на што се је народна слога установила: а ни по што не раскидајте ту уговорену народну слогу, коју ви сами ни скончили нијесте!

На завршетку чујте још и ово: кад је на оном величанственом народном збору у Карловци један од говорника са трибине, разложив, у како опасним приликама се наша аутономија налази, нагласно употребу наше народне слоге, те на завршетку свога говора народу довикнуо: „зато браћо будимо сви сложни“ — зачу се одоздо један глас из народа овим значајним ријечима: „Будите само ви тамо горе „сложни“ ми смо овдје доље сви сложни!“

Над овим „горе“ разамјевао је овај простодушни глас из народа ону „народну интелигенцију“ на трибини о којој је по искуству добро знао, да је и да знаде бити међу с бом и разне боје; а под овим „доље“ разамјевао је наравно само себе и народ који је лако и радо сложен.

Ово треба добро упамтити, јер овај глас од пристога човјека или сељака, није

био само глас једнога из народа, него баш прави глас народа; зато: послушајмо га!

На страну дакле са том страначком кавгом, која расула води и са тим страначким обилежјем „радикала“ и „либерала“ које нас само цијепа; већ сви у једно коло, у коло уједињења народне снаге под српским народним именом; а онда памет преда се, да се изведе или бар покуша извести оно, што је до сад проуштено, да нам аутономија до сталности и живота дође, иначе: у мјесто „спасења“ — сараписмо нашу аутономију; а онда нас чека она из библије кљета: „пронаст твоја од тебе самога Израилу.“ Рекох!

ДОПИСИ

Поља, 30. Новембра 1867.

† Мидо (Милић) Анђелић 19. Новем

бра на један час по подне преселено се је у вјечност наш добри Србин — Мидо Анђелић, у 58 год. свога живота.

Да је покојник био живи примјер јунаштва и одважности свједочи сав његов живот. 1860 год., како бијаше са својом браћом у турској граници, побјегао се са Каџићима, који му стоку плићеше; али се покојник са друштвом ту први пут покаже као храбар и ватрен војник; јер не само да поврати своју стоку, него тај нападај буде од великог губитка по Турке.

Но, пошто се не могне више држати међу њима, убуђећи слободу драгу, 1862 г. ускочи с браћом својом у Црну Гору, да се заједно с браћом црногорцима бори против честих нападаја турских; смјестивши се у Липово, одакле је полазио и чете водио, те се је светио турцима. Једном приликом, у највиши плам пријече преке Поља Кајовића и Тарв у Стричину Мушовића, по ријеци коју бјеше дао, те у сред подне, не смијући пуцати пушком у селу турскоме, скочи живу Мемеда Оту на јупачка рамена, отејече му главу, узме коња и оружје, продере кроз Поља и дође здраво у Липово, где донесе главу са жива Турчина. За тим се је покојник зрабар показао и у год. 1872, при нападају Миралаја с великом војском на Липово, где му брат Милосав погине у бој. Тада, као и прије, распамти се његов јуначки дух, да освети свога драгог брата, те у исти момент убије два турчина по врх свога мртвог брата, на којег су се Турци били загнали, да га посијеку и ту буде рачен.

Њега су могли виђети јунаци вазада међу пријема, од почетка војне па до свршетка; јер га турска танета не могау застрашити, те да Мидо не буде међу пријема јуначима овога краја, због чега је вазада узнимо дубоко поштовање код главара Морачких и Ровачких, који су знали цијенити његово јунаштво и поштење, чиме се је одликовао на сваком мјесту где је био.

Да је Мидо заслуге имао, видимо најбоље по томе: кад је први пут ступио наш Витеники Њаз и Господар Никола I. са својим неумрљим родитељем, Вел. Војводом Мирком, у Морачку нахију, одликовао је неколицину заслужних људи, са

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ИЗ МОСКВЕ.

Др Лазар Пенадовић наставља писати у „Бранику“ са свога пута на медицински конгрес у Москви:

У Москви има до 50 болница и завода за лијечење са приближно 5335 кревета укупно. И у том су приватни приноси много добра засновали.

Најновија и највећа зграда и завод за милосрђе јесте, по величини својој јединствени у свијету „Дом за (дјецу) наодчад.“ О овом хоћу опширније да проговорим, јер је то велика особеност Москве (и Русије). Основан је тај завод још 1764 год. (за вријеме царице Катарино II). Има на 5 спратова за дјецу 20 сала а са 980 кревета. У једно и исто вријеме има у заводу до преко 1000 дјеце све одојчади. Свако дијете држи се у заводу 365 дана, и има своју дојкињу (може бити и мати дјетња, која такођер прима 7-5 рубаља плате мјесечно за то, што доји своје рођено дијете). Послије тог времена даје се дијете на исхрану на село (жени, која је имала дијете, на јој умрла, или је своје већ одбила, па, ради плате, прима и ово туђе). Ако је пак дијете болесно, остаје и даље у заводу, док не издрави. Како се дјеца све обнављају, то за годину прође и до 15.000 дјеце кроз завод. Из завода дају се дјеца у 7 губернија. Овај простор (50.000 километара у округ), куд та дјеца досијеђају, раздијељен је на 22 диштрикта (или 41 округ), са 5000 села. Сваки округ добија по 708 дјеце. Надзор над том дјецом воде диштриктски надзорници и љокари. Смртност дјеце у заводу је 374-3 на хиљаду, а оне на селима 178-7 на хиљаду. 1-ог јануара 1866 год. било је на

селима 29.033 дјетета (од 1764—1864 год. проишло је завод 468.560 незаконите дјеце, а до 1890 год. 812.989 дјеце!). За дјецу на село плаћа се до двије године 3 рубаља на мјесец, треће године 2-40 руб., 4., 5 и 6 године 1-90 руб., 7., 8., 9. и 10. године 1-60 руб., а 11., 12., 13 и 14 год. 1 рубаљ мјесечно. За ову дјецу има на селима 5 болница и 41 школа. Која су дјеца способна, дају се о тропику завода на школу (духовну семинарију, агрикултурну школу, банштованство, војну школу, средње школе за занате, и т. д.). а мање способна дају се на занате, остали остају на селу да ору и копају.

У завод се примају 1., дјеца незаконита, која су остала без матере; 2., остављена дјеца (наодчад); 3., незаконита дјеца, кад мати не може код себе да дијете храни; 4., законита дјеца (на исхрану до краја 1-ве године, кад је мати умрла, или је болесна, или кад је отац сиромаш. Из ових услова види се, колико је милосрђе указано роду људском оваким заводом! Унутрашњост завода пружа врло занимљиву слику: непрегледно дужи и (доста) усви ходници, из којих воде врата у дуге, простране и свијетле собе; — у свакој соби дојкиње су чисто обучене — у једној соби у плаво, у другој у црвено рухо; свуда је примјерна чистоћа и ред. Дојкиње само држе ко чреди род и чистоћу у собима и ходницима. Храна дојкиња није особито богата, а што је најособеније, све пјесте пјесте (јер се руска жена не би ни хтјела огријешити и премрежити!). У самом заводу има и болница, а болесна дјеца се шаљу још и у друге двије болнице ван завода. Завод овај има и своје одјељење за приготављање кривљавих богиња (лимфе), коју не само употребљава сам, већ и продаје. Завод има: управитељку (на челу) са 58 надзиратељца, 58 надзорника диштриктских, 50 учитеља на сеоским школама, 50 доктора (26 у самом заводу). На годину

дана пак тропи завод (1895. г.) 1.156.322 рубаља (1.503.218 фор. 60 пов.!!) А то је само интерес! Колики је капитал!

У Москви има 12 љекарско-научних друштва, 1 љекарски клуб и излази 9 медицинских новина.

Москва има три јавна музеја: музеј Румјанчева, историјски музеј и Трећаконска галерија (слика).

Румјанчевски музеј је здање с поља врло лијено и у особитом стилу ренесансе. Овај музеј носи име књаза Румјанчева, који га је основао (1828. год.). Најзначајније у истом је етнографско одјељење, у ком су изложени типови, одијело и неко домаће оруђе своју Словена. У српској збирци унада у очи лијен банатски пона са плавим појасом, а по зиду виде се слике многих српских славних мужева. У тој етнографској збирци странце највише занима руско одјељење, које је и најбогатије. Каквих ту типова нема самог руског народа из свију губернија и каквих ту разних народа нема из свега просторнога царства! Шаренило разноликог и разноврсног одјеља, почевши од свиле и злата, па до медвеђе коже Самоједа и овчије „шубе“ руског сељака, дуго могу да забаве човјека. А кад већ изађеш из музеја, најживљом остаје слика Ђекима, тијех најсјевернијих житеља земаљске кугле. Приказана је малена породица и све имање њихово: јелен и саонице и човјек и жена и дијете су увијени у бијелу медвећу кожу, да им се једва нешто лица види. Јелен им је једина домаћа животиња; он их вози, он их храни! а једини лов је бијели медјед, он их храни и одијева. На вјечитом леђу и снјегију живјећи, ти се људи вјечито сивљају. Саонице су дугачак и узак чун, у ком не могу двоје један поред другог седјети. И запрета је особита и проста: кајиш обухвати врат јелењи, па пролазећи измеђ ногу истог, везан је за врх саоница. Нема ту хама ни

дрвчаника, узде немају жваља. У том музеју има још (у 12 соба) велика збирка слика (руске и свију западних школа), има одјељење старина, и велика библиотека (150.000 свезака), која стоји и публици на расположење. Ја сам обратио пажњу на велик број кинеских књига и рукописа.

Историјски музеј је ново, и једно од највиднијих здања Москве. Сам пак музеј не представља ничег особеног и мален је

Трећаконска галерија је велика особеност Москве, коју исто тако вриједи видјети као и царски Кремљ. У 22 собе размјештено је 1513 слика (1429 руских и 84 страних вјештака). Руска школа је овде богатије заступљена него у Петрограду у Еримитажу, царском музеју, и у Академском музеју. У овом храму вјештине сликарске могао би човјек часовима и данима да нађе себи духовне хране и живиња у разгледању. Ја за икакву озбиљнију студију нијесам имао ни времена ни довољно мирноће и одморности. Ипак држим, да ми није умало пажњи, што је важније. Мислим, да нема посјетитеца, који би изашао из ове изложбе, а да му не остану у памети ове слике: Верепчанина: „Апотеоза војне“, „Побјеђени“, „Скобељев пред Шинка-кванцем“, „До јуриша“, и „Посље јуриша“; Рјешина: „Иван Грозни и његов син“; Флавицког: „Кнегиња Тараканова у тамници за вријеме поплаве Петрограда“. Верепчанинових радова има врло много, — и сви су они значајни, ма како били мали. На радовима његовим из Азије види се труд и старанје вјештака, да вјерно прикаже оне небројене источњачке шаре у одијелу и у украсима стубова и здања, која „никаквијех правила немају“. А то му је пошло за руком до најмање ситнице. Ја сам и од тих радова много запамтио; али овде нема мјеста, да их списујем. Једино могу пребтати. Кад човјек гледа ове његове слицице, онда тек појми, каква је чаробна земља тај исток, а што је још

ордејем, ђе и нашем покојнику буду преи-
накљене са медаљом од 62 год., коју му
сам Киваз Никола даде из своје деснице,
поред које је добио доцније и друга оби-
дежја за своју храброст.

На глас смрти уваженог покојника,
дошло је много покајница, како првог дана,
тако и сутра-дан, када је кренут од куће
мртвачки сандук, пред којим су најприје
одли ученици овдашње школе са учетељем,
а за сандуком многобројни народ. Док смо
дошли од куће покојникове до гроба, звона
су сва три на цркви жалосно куцала, а кад
смо га спустили крај вјечне куће, тада се
је г. С. Милић, учитељ опрости са покој-
ником, додирнувши сва његова дјела, па је
онда спуштем у вјечну кућу.

Из свега прије наведеног, види се, да
је Мило имао заслуга и да је у њему
пољски баталион изгубио једнога између
првих и најдобранијих војника. Мака му
родна земља, коју је жарко љубио. М. С.

Књижевност, умјетност и просвјета.

— Од 1 јануара идуће године почиње
издавати у издању Царне Радикалне Шта-
мпарије у Биограду

ИЛУСТРОВАНИ КЊИЖЕВНИ ЛИСТ

ИСКРА

Лист ће излазити два пута мјесечно
— тачно 1 и 15 — на 16 страна а у
облику познатих великих илустрованих ли-
стова у других напредних народа.

За сарадњу је добијена, у главном
сва књижевна снага старијег и млађег
и млад писаника, приповједача, есејиста
и научара, а уредништво се постарало и
за редовне извјештаче из главних кул-
турних средина српских и словенских.

Илустровани ће бити у првом
реду од познатих српских умјетника — сли-
кара и из богатог избора чувених свјетских
радикалних умјетника.

Покренутом у јединој сврси да буде,
данас једино, гласило умјетничког напретка
српског, листу није изостала морална пот-
пора и других виђених радника иначе пред-
ставника различитих гледишта друштвено-
политичких. С тога лист има права очеки-
вати обилни одзив уредних претплатника.

Цијена је листу: годишње 20, мјесечно
2 динара; ван Србије: 25 динара у злату
или 12 фл. годишње.

Скучљачи добијају у име награде у
Биограду на двадесет а ван Биограда на
десет претплатника лист за вријеме тра-
јања претплате њихових уписаника.

Претплату и остало што се админи-
страције тиче ваља слати издавачу А. М.
Станојевићу — а рукописе: уредништву,
Кнежев Симоник бр. 7.

Првиће број изићи о Божићу ове
године.

Главни уредник
Андре Гавриловић проф.

главније, каква велика култура лежи тамо
закопана, култура истока, своја, особена,
али у многом и нама западњацима још
недостижна. Ове слике пак, које напријед
споменућу, увију нам се у душу дубином
мисли вјештакове, женијалном композицијом
и грозотом својом! „Апостола војне“: пира-
мида од мртвачких лубања, које гаврали
облачеју — а свуд околу пустош; „Побје-
ђени“: жито коњским копитима и војничком
ногом сатрвено, по њему лешине, — а те
лешине и то поље кади православни поп,
мирна лица и у орнату, за његови леђи
један војник (пјесник); „Скобелев пред
Шинка кланцем“: снјег прикрио и брда и
дјела, а на тој пчи зими стоји војска у
једном горећом просјеку у дна недогледно
дуга реда — „у парад“ постројена! —
Скобелев на бијелом кошу јури пред свим
тим редом, а војници кличу и бацају капе
у вис. Ту видимо, не строгог генерала,
већ вјештог и славног војсковођу, који
знаде и у овакој невољи своје војнике да
одушеви, — и видимо не укочени војнички
ред и зауп, већ љубав к својим војсковођи,
која чини одушевљење за тешко дјело и у
оваком стању, каква је живот у снјегу и
леду. Гледајући ову слику, чисто би и сам
ла си ондје! „До јуриша“: слика приказује
здраве, сважне војнике у рову, који оче-
кују напад. „После јуриша“: слика нам
показује пољску болницу — свуд по земљи
и трави равница — паљеници, једва и
досијева оно мало љскара да помоћ даје.
Као што се види, ове двије слике чине
једну цјелину, — а скупа са првим двијема
овдје описаним сликама, имају цијел, да
прикажу грозоту рата, не би-ли застрашиле
људе од војне. Занета оваку громку ријеч
за мир једва је и ко још изрече! Пуна
грозоте је и слика Рјешина: Иван Грозни
ударно сина свога царским жезлом, који на
земљи лежи, и разбио му главу; цар се
покајао и са страшним ужасом на лицу, и,
мзбеченим, укоченим очима гледајући, као

(Отвара се подписка) за У-та годи-
шнина (1898) па

„БЪЛГАРСКА СБИРКА“

списанице за књижевна и општествена знања.

Спис. „Българска Сбирка“ ще излазя,
както и до сега, по сѣдната програма:
I. Статии и очерки върху
књижевната и општественитѣ званя, по
историята и етнографията; — Путешествия.

II. Животописи на знаменити
мужье, дѣтели въ науката, књижевната
и општественния животъ.

III. Изящна словесностъ: сти-
хотворения: — повѣсти, разкази и очерки
изъ нашия животъ; — малки повѣсти
и разкази, прѣведени отъ чужди язици
и писани отъ по-извѣстни писатели; —
прѣводи на вѣкои класически творения.

IV. Изъ књижницата и жи-
вота: I. Въ нашеско. Бѣлжки и разсу-
ждения върху по-важитѣ явления въ на-
шата књижевна и општественния ни животъ.
— II. Въ славянскитѣ земи и III. На
чужбина.

V. Книгописъ: а) оцѣнка на
български и чужди книги; б) показалецъ
на новоиззѣлитѣ български книги; в) пока-
залецъ на по-важитѣ статии и др. въ
поврменнитѣ списания и вѣстници.

VI. Малки вѣсти: изъ књижев-
ния, черковно-општественъ и училищенъ
свѣтъ у насъ и на чужбина.

VII. Смѣсь: свѣдѣния по домакин-
ството, игената и вѣсти за открития,
изнамервания и пр.

Сътрудници: Ив. М. Вазовъ, Д. К.
Поповъ, П. П. Славейковъ, Д. Т. Страши-
мировъ, Ив. Ст. Андриѣвичъ, Ал. Узуновъ,
Др. Ник. Бобчевъ, П. Кисимовъ, Д. В.
Храновъ, П. П. Карапетровъ, Ил. С. Бобчевъ,
Ив. Бѣлевъ, Хр. Берберовъ, Ил. Веневъ,
Д. Т. Душановъ, Ю. Ивановъ, Г. Ив. Мар-
ковъ, Д. Мариновъ, Кръсто Миревъ, Ив.
Найденевъ, Ст. Огняновъ, В. Ковачевъ, В.
Неновъ, Р. Петковъ, Др. Пасманикъ, Де-
боровъ (псевд.), К. Христовъ и др. и др.

Българска Сбирка ще излазя веднѣжъ
въ началото на вѣрки мѣсецъ, освѣнъ въ
юлий и августъ, въ размѣръ на 7 печатни
кода.

Цѣната на годишния абонаментъ на
Б. Сбирка си остава 10 лева за въ Бълга-
рия, 12 — извънъ. Пловдивъ годишния абона-
менти не се приематъ. За ученицитѣ,
селектитѣ учители, свѣдѣнитѣ и за абона-
ментитѣ на „Юридически Прегледъ“ прѣвъ
1897 година Българска Сбирка, се отстъпува
за 8 л. т. с. двѣтѣ списания вмѣсто 22
л. за 20 л.

На вноготелитѣ и на вѣрки, които
зашинутъ и съберутъ стѣйността на 10
абонамента, прави вмѣ се обичайната
отстъпка — едно на десетъ.

Забѣлѣжка. — Вѣсико, косто се
отнася до списането ни (писма, статии,
поруки, пари и пр.) испровѣжа се: Де
администрацията на Българска Сбирка, въ
Пловдивъ.

Пловдивъ, ноември 1897 г.

Редакторъ: С. С. Бобчевъ.

(Књижевни оглас.) Отвара се упис
на другу књигу

О УСТАВУ У СРБИЈИ И У СТРАНИМ ДРЖАВАМА

која ће изијети на 50 штампаних табака
као у првој књизи.

Само за претплатнике цијена је 5 дин.
Надајући се, да овим дјелом користим
нашој драгој домовини, — молим све своје
другове и познанике, као и пријатеље овог
дјела, да се претплате и заузму за скуп-
љање претплате. Претплатници ће дебити
књигу о мом трошку; скупљачима, поред
захвалности, радо ћу дати и 10%. Прет-
плату ваља послати само г. г. Анти Боди,
предсједнику трговачког суда, или Кости
Ј. Рашићу, наднижњеру жељезничке дис-
трикције, Биоград.

Моја адреса: 26, rue Censier, Paris.

20 септембра, 1897.

Париз.

Војислав В. Рашић

свршени правник
Биоград и париског факултета

ЧАРОДНА ПРИВРЕДА

Из „Тежака.“

(Цијећ за воћке.) — Један Америка-
нац препоручује, да се воћке пред зиму
јаким цијећом оперу, у цијељу, да стара
кора одладе и да се под кором скривени
инсекти потамане. Ми ову препоруку до-
пуњујемо у толико, да се јаким цијећом
могу прати само старе воћке јер младим
воћкама јак цијећ шкоди; могу од ње и да
пропади. За прање младих воћака, може
се само водом добро разблажен цијећ
употријебити.

(Средство за испуцане руке.) — За
испуцане руке најпростије је средство
медљана вода. На 1 литар воде, узми
две кашике меда. Ово не само заљече
испуцане руке, него још сијежи и умек-
шава кожу. Да ово средство још боље
буде, додји оној медљаној води још једну
кашику чистог глицерина (из апотеке).

(Сад већ и земљу калеме) — Варива
нпр. пасуљ, грашак, сочиво, боб итд. су
особито врсте биљних плодова. Како што
је познато одликују се нарочито тиме, што
су богати биљном бјеланчевином т. з. ле-
гумином. Ту бјеланчевину не изводи они
као друго воћке своју — из салитре и
амонијака у земљи — не на азота у
ваздуху, и то на чудан начин. Претварају
га у биљну храну неке врсте бактерије
које онег живе у земљи. Свака а та варијета
има своје бактерије, које другој врсти не
би могла ту храну приугодити, пасуљ
нпр. своје а грашак своје, дружије од
првих. Дје у земљи нема ове или ове
врсте тих бактерија, ту ни њена врста
варива не може добро напредовати.

Од кад се то сазнало, почело се у
томе правцу даље испитивати и радити,
па се најпослије дошло и до повећаних
результата у практичној пољопривреди.
Према том искуству сада се те бактерије
преносе или прекалеме, гдје их нема те
варива не напредује. Узме се земљишта,
ва којем вариво ове или оне врсте добро
напредује — гдје их је дакле, јамачно
довољно — посне се у танком слоју по
земљишту, на коме то вариво неће да
успева — гдје их дакле нема — на је
онда каламење готово. Из оног танког
слоја пређу бактерије на оно неплодно
земљиште, те се у брзо у њему толико
размноже, да могу биљци довољну коли-
чину хране прибавити и прорасти. Тиме
је то земљиште особито бљено да нехрани
ону врсту вариња, којој је намијењено.
Тим начином се сада у велико ради, и
успјеси су сасвим повољни. Земљиште на
коме вариња нијесу никако успевања по-
стаје тим начином за ту врсту биља
сасвим плодно.

Не би ли се и код нас то могло по-
кушати, кад је тако просто?

(Кошничаве воћке) имају врло површне
жиле, што је и узрок, да им се ове врло
лако повређују при копању мотиком или
аповом око воћака. На мјесту, гдје се
жила кошничаве воћке површије, избијају
одма изданци — младари, који воћку много
слабе. одузимајући јој храну за своје
порастивање. Како се ове повреде у по-
вршњацима, гдје се око воћака увијек копа
и сије, не могу избјегти, неби требало кош-
ничаве воћке ондје салити, гдје се мора
подубље земља обрађивати, јер гдје се
воћке у толико површије, да усѣд многих
повреда читава шума младара избије, ту
или није могуће површе гажити, или се
морају дотичне воћке повадити и земља,
за извођење површа, од младара очистити.

(Одводне бразде на ораници) врло су
потребне, јер гдје на ораници с јесени и
с прољећа лежи вода, усјев ће пропасти.
Усѣд сувине воде морају млад биљнице
да истрну и промрзну, на су таква мјеста
на њиви ђелава. С тога сваки привредник
треба већ с јесени, чим сјеме у земљу

бади, да повуче по њиви и одводне
бразде и на тај начин колико могуће спри-
јечи лежње воде на њивама.

(Бибер.) У трговини има двије врсте
бибера, — има га црног и бијелог, али су
обје врсте од једне исте биљке, која у
Ботаници носи име Piper nigrum L. Црни
бибер је незрели, сасушен плод (бобица)
те биљке, а бијели је зрела сасушена и
ољуштена бобица, управо језгра њена.

Црни бибер је тм боји, што је тежи,
тврђи и загаситији. Кад зрно спустимо у
воду потонуће.

Рђаве врсте бибера имају хранаву
(намрсану, наборену) површину и много
трошица од љуске без дјелова самога плода.
Те тронице додају трговци биберу, кад га
тријебе од љуске. Сем тога има у њима
и петелака од бобица па и прашине и
земље. Сву ту нечисту ваља издвојити
прије но што се бибер сачува. С тога је
увијек боље куповати бибер у зрну. Ако
није чист, можемо га сами очистити.

(И ливада је њива.) И ливаду морамо
сматрати као неку њиву, на којој гајимо
и са ње добијамо разне траве, које нам у
сировом или сувом стању служе за најпри-
роднију изхрану наше домаће стоке. С тога,
да би с ливада добили што боље, што ни-
тавије, што слађе траве, морамо ливаду
на свој начин његовати, а на првом мјесту
несмијемо изгубити из вида то, да ју с
прољећа увијек добром дрљачом добро
предрљамо. Добре стране овога дрљања
сасвим су јасне. Овим дрљањем парамо,
цијепамо површину и тиме дајемо ваздуху
више маха да у земљу боље продирати и
на жило благотворније упливисати може;
ми тим послом уједно скидамо маховину и
липај, који се по површини ухватио, па
сважњим и бујнијем порасту њежњих
питомих трава на пут стао, те се често
налазе и виђају мјеста, на којима само
високе, оштре траве, траве од незнатне
пиљне вриједности кроз маховину и липај
прорашују, док су подтавице, те њежне
и слатке траве, под маховином и липајем
угушене! Дobar домаћин то неће дозволити,
неће ће и ливаду, као и сваку другу своју
њиву његовати, да што више и што бољих
трав на њој порасту, те да на тај начин
и бољу пићу са своје ливаде за своју
стоку добије.

(Пазите од кога ћете набављати сјеме
од дјетелине.) Са више страна су нам се
жалили, да им се у дјетелини одма прве
године појавила „виљина косица“. На два
мјеста и у црвеној дјетелини, не само у
дучерки. Међутим нас дотични домаћини
уверљају, да код њих нигдје у околини
виљине косице нема, нити су је они прије
тога познавали. Ту је дакле без сумње
сјеме било нечисто, у ком се и по неко
зрно сјемена од виљине косице подкрало.
Зато се, прије свега не треба лажкомити
на јетиније сјеме, јер је оно обично не-
чисто. На посљетку, није ни нужно да га
набављамо ми само непосредно од непо-
знатих сјеменичара, кад имамо Српско Пољо-
привредно Друштво, које нам драго вјерно
иде на руку, да преко њега чисто сјеме
добијамо. Дакле, ко хоће чистог сјемена,
било од дучерке, било од црвене дјетелине,
нека не иде даље, него нека га од Друштва,
било непосредно, било преко својих подру-
жних набавља, и онда је сигурно, да ће
добити чисто сјеме.

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ

ЦЕТИЊЕ, 12 децембра.

(Наименовања.) Г. др Б. Перазић, из
Паштровића, наименован је за шефа сани-
тетског и управитеља наше болнице, и
овијех дана долази на његово ново мјесто.
— Г. др З. Марић из Дубровника на име-
нован је за љскара цетињске општине, и
већ је предузео свој рад.

(Вријеме) траје вјазда лијено, али од
три дана са сјевером и јаким студени,
која је доирила јутром до 8 степ. испод
нуле. Ово је тек у почетку зиме!

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ КОР. БИРА.“

АТИНА, 6 децембра. — Камара
је усвојила коначни уговор мира у
свијем читањима. Парламентарна коми-
сија саопштила је влади, да је про-
нашла акта, која компромитирају „Хе-
терију“, и позивље министра правде
да нареди истрагу противу ње.

ЦАРИГРАД, 6 дец. — Султан
је ратифицирао грчко-турски трактат.

БЕЧ, 7 децембра. — Поволом
имен дана руског Цара, на дворском
обједу били су Ерихернот Франц Фер-
динанд, руски посланик Кашист са
особљем посланства, Голуховски, Гауч,
Франц Јосиф наздравно је Цару.

КАНЕА, 7 децембра. — Поводом имен-дана руског Цара била је велика смотра интернационалне војске. У вечер објед и играња на рускијем бродовима „Наварину“ и „Александри.“

ПЕТРОГРАД, 7 децембра. — „Телгр. Агенција“ дознаје да ће руска ескадра провести зиму у Порт-Артуру. Китајска влада сматра да је томе узрок пужда једне провизорне зимне штације.

АТИНА, 7 децембра. — Камара је одложила сједнице на неизвесно вријеме. Зајмије најавио да је коначна редакција пројекта контроле близу краја.

ЦАРИГРАД, 8 децембра. — Ратификације коначног траката мира измијењене су.

ПЕТРОГРАД, 8 децембра. — Поводом Царевог имендана било је богослужење у присуству Цара и Царске фамилије; за тијем смотра војске.

РИМ, 9 децембра. — У сенату Ди Рудини објавио је састав кабинета, па је сједница дигнута. У камари последије саопштења почела је дебата о владино саопштењу. Коломбов дневни ред, који влада није примила, био је одбијен са 200 против 184 гласа. Десетина су се уздржали од гласовања.

ЛОНДОН, 9 децембра. — Присио је Пруски Књаз Хајнрих и последије подна посјетио је Престолна-сљедника.

ЛОНДОН, 10 децембра. — „Рајтер“ доноси из Јокохаме, да је руска влада саопштила јапонској влади, да је руска ескадра окупирала привремено Порт-Артур. Велика ескадра јапонска оставила је Нагосаки

ПЕТРОГРАД, 10 децембра. — Генерал Игњатијев по његовој молби дигнут је с мјеста кљевског гувернера.

ЦАРИГРАД, 10 децембра. — Говори се, да је кандидатура Војводе Божа Петровића за генералног гувернера Крита добила пристајање свијех веселца.

БЕЧ, 11 децембра. — Делегације су затворене са овацијама Францу Јосифу.

ЦАРИГРАД, 11 децембра. — Званичне вијести доносе, да су се појавиле хајдучке чете око Вола. За њима су у потјеру летеће чете.

ЛОНДОН, 11 децембра. — „Стандард“ доноси да су посланици у Цариграду израдили нови штатут Крита.

ПАРИЗ, 12 децембра. — Крестарица „Паскал“ кренула је из Толуца да се придружи ескадри на крајњем истоку. „Тан“ доноси из Толуца, да су услед положаја на Криту, који све више узнемирије, двије крестарице добиле наредбу, да су готове.

ОБЈАВЕ.

Никола Горчинов Вујовић из Ожеговца Катунске пахије — отишао је назад 6 година у Цариград; доцније је, како се чује, прешао је у Бугарску, али својима никаквога гласа о себи давао није. Будући да његова мајка ништа о њему сазнати не може, то се умољава сваки онај, који би што о поменутом Николи знавао, да би доставио.

Канц. мин. иностраних дјела.

Цетиње, 6 новембра 1897.

Петар и Марко, синови Стевана Стојановића учитеља с Фрутка из Бјелопавлића прије двије године отишли су у Србију у Сељски Рудник; доцније су прешли, како се чује, у Бугарску, али родитељи о њима ништа не знаду, нити чују. С тога се умољава сваки онај, који што о реченима зна, да би извјестио:

Канц. мин. иностраних дјела

Цетиње, 6 новембра 1897.

ОБЈАВА.

Возна пошта полази сваки дан од Цетиња за Котор у подне — осим: *сриједи* кога дана полази у 8 сати у јутро и стиже у Котор у 2 сата по подне, има везе са брзовозним паробродом Унгар-Хрв. Друштва који полази исти дан у 3 сата по подне из Котора за Ријеку (Фјуме) и осим петка ког дана полази у 10 сати прије подне и стиже у Котор у 4 сата по подне, има везе са брзовозним паробродом Лојцовог Друштва, који полази исти дан у 6 сати по подне из Котора за Трет.

Из Котора за Цетиње возна пошта полази сваког дана у 5 сати у јутро и стиже на Цетиње у 11 сати прије подне.

Из Цетиња за Подгорицу полази сваки дан у 12 сати на подне и стиже у Подгорицу у 6 сати по подне.

Из Подгорице за Цетиње полази сваки дан у 5 сати у јутро и стиже на Цетиње у 11 сати пр. подне.

Из Подгорице за Никшиће полази сваки дан у 5 сати у јутро и стиже у Никшиће у 11 сати пр. под.

Из Никшића за Подгорицу полази сваки дан у 12 сати на подне, стиже у Подгорицу у 6 сати по подне.

Цетиње, 12 септембра 1897.

У права

Књ. Цр. Пошта и Телеграфа.

ОБЈАВА.

Инканат продаје робе пок. Николе Шћаре, бившег овдашњег трговца, који смо објавили били нашим дописом од 10 октобра 1897 број 287, узроком малог броја пријавиоца кунаца, одложен је поново до на 18 децембра ове год. Услед чега се овим путем и објављује кушцима који се желе напјенати, да поменутог дана присуствују инканту.

Број 350

Данилов-град, 19 новембра 1897.

Управа

Вароши Данилова-града.

(3-3)

Свима сродницима, пријатељима и познаницима јављам да се је пошло дугог и тешког боловања преселио у вјечност мој незаборављени ђед

САВО БОШКОВИЋ,

бивши капетан Глуходолски у 86-тој години свога живота.

Тијело покојниково предато је матери земљи уз велико саучешће 29. Новембра пред саборном Глуходолском црквом.

У исто вријеме увијем изјављујем топу благодарност свима који присуствоваше сprovоду и погребу и учесници бише у мојој жалости: Мјестном парохијалном свештенству г. г. Јовану Гвозденовићу, Илију Михаљевићу као и г. пону Николи Чаловићу, учитељу који је са ученицима присуствовао сprovоду. Хвала госп. командијеру Милошу Лекићу са Соочанима, Вољевићима, Лимјанима, Буковичанима и Сотинићима, као и браћи Глуходољанима који усрдно оп таварије нјашега драгога покојника. А особита нека је хвала господину пону Јовану Гвозденовићу, који је над отворенијем гробом држао дирљив говор, напоменувши заслуге, врлине и поштени живот покојниковог као и његове жалости и несреће које су га у животу еназалиле.

Глухи-дб, 29 Новембра 1897.

У име цијеле родбине

Ожалошћени:

Илија Машов Бошковић.

НА ЗНАЊЕ.

Добро далматинско, без примјесе вино; — продајем само за готов новац 1 кило (лигтар) 16 новчића.

На барело особита је погодба.

Цетиње, 27 новембра 1897

Лука Анђуе

(3-3)

трговац.

ОБЈАВА

Један часник из ове вароши изгубио је у запечатеној куверти фиорина 115 на којој стоји ланисом забљежено

Велимље 115 фиор.

Умољава се, ко их нађе, да их преда Варошкој Управи гдје ће и награду добити.

(3-3)

ПОКЛОНИТЕ ПАЖЊЕ ОВОМЕ ОГЛАСУ

П Л А Н

за извлачење добитака 15 кола срећана Краљевско Српске Државне класне лутрије за привредне циљеве на издатих 30.000 сребрака има 15.000 добитака и једна премија

I Класа.		II Класа.		V Класа.	
Вучење је 3 Јануара 1898.		Вучење је 4 Фебруара 1898.		Вучење почиње 4. сврш. се 15 маја 1898	
Уплата . . . 23 дин. писарина . . . 1 "		Уплата . . . 23 дин. писарина . . . 1 "		Уплата . . . 23 динара писарина . . . 1 "	
Цијела среб. стаје 24 дин. у среб.		Цијела среб. стаје 24 дин. у среб.		Цијела сребке стаје 21 дин. у сребру	
Пола сребке " 12 " " "		Пола сребке " 12 " " "		Пола сребке " 12 " " "	
Четврт " 6 " " "		Четврт " 6 " " "		Четврт " 6 " " "	
Осмина " 3 " " "		Осмина " 3 " " "		Осмина " 3 " " "	
Добитак	динара у сребру	Добитак	динара у сребру	Добитак	динара у сребру
1 од	20.000	1 од	25.000	1 од	100.000
1 "	8.000	1 "	10.000	1 "	70.000
1 "	4.000	1 "	5.000	1 "	50.000
1 "	2.000	1 "	2.500	1 "	40.000
2 по	1.000	3 по	1.000	2 по	15.000
10 "	300	10 "	400	4 "	10.000
20 "	150	20 "	200	10 "	5.000
30 "	120	30 "	150	20 "	2.000
40 "	90	40 "	120	30 "	200
894 "	69	893 "	90	300 "	200
1000	102.840	1000	143.170	1000	1.493.700
III Класа.		IV Класа.		Премија	
Вучење је 4 марта 1898.		Вучење је 2 априла 1898.		2.553.700	
Уплата . . . 23 дин. писарина . . . 1 "		Уплата . . . 23 дин. писарина . . . 1 "		Добитак и Премија	
Цијела среб. стаје 24 дин. у среб.		Цијела среб. стаје 24 дин. у среб.		11.000	
Пола сребке " 12 " " "		Пола сребке " 12 " " "		1.000	
Четврт " 6 " " "		Четврт " 6 " " "		150 "	
Осмина " 3 " " "		Осмина " 3 " " "		200 "	
Добитак	динара у сребру	Добитак	динара у сребру		
1 од	30.000	1 од	35.000		
1 "	12.000	1 "	14.000		
1 "	6.000	1 "	7.000		
1 "	3.000	1 "	3.000		
4 по	1.000	5 по	1.000		
10 "	500	10 "	600		
20 "	400	20 "	500		
30 "	200	30 "	300		
40 "	150	40 "	250		
892 "	120	891 "	150		
1000	187.040	1000	233.250		

Срећке за ову Лутрију, могу се добити код подписаних овлашћених продаваца, у свима подјелама и разним бројевима.

Уплату за срећке ваља слати непосредно на нашу фирму, по пријему уплате, срећке одмах шаљемо.

Планове и сва обавјештења на захтјев бесплатно.

Биоград, Новембра 1897.

Нонановић и Васић

Овл. прод. Сребрака Срп. Држ. кл. Лутрије.